

VESTFOLD, TELEMARK OG BUSKERUD STATSADVOKATEMBETER

Politimester Ole B. Sæverud

Sør-Øst politidistrikt

Postboks 2073

3103 TØNSBERG

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

25/1737 - 2 / TNO012

17.11.2025

Rapport - tilsyn/resultatoppfølging inndragning - Sør-Øst politidistrikt 2025

1. Innledning

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter gjennomførte i uke 43 et tilsyn av politidistriktets arbeid med inndragning, herunder resultatoppfølging av distriktets måloppnåelse. Tilsynet ble fra embetets side utført av førstestatsadvokat Anne M. Kattelund, statsadvokatene Petter Sødal, Alf Martin Evensen og Tale Helgerød. Politiadvokat Kristin Drågen, som hospiterer ved embetet, deltok også.

Tilsynet ble avsluttet med et møte med politidistriktet torsdag 23. oktober 2025. Fra politidistriktet deltok påtaleleder Kjell Johan Abrahamsen, inndragningsjurist Eli-Christine Paulsen, inndragningsspesialist Lisbeth Frenvik og deres nærmeste ledere Jan Stapnes og Hege Skar. Videre deltok seksjonsleder for spesiell etterforskning, Henning Fosaas som har ansvaret for KN satsningen i distriktet.

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter har i forbindelse med tilsyn og kvalitetsundersøkelser, over tid, hatt fokus på politiets måloppnåelse og arbeid med inndragning. Det vises blant annet til kvalitetsundersøkelsen i 2023 rettet mot inndragning, tilsyn av påtaleseksjonen for økonomi, miljø og inndragning i 2023, jf. rapport av 23. januar 2024, og sist tilsyn av påtaleenhetene knyttet til GDE'ene i Vestfold, Telemark og Buskerud våren 2025.

Inndragning har vært et prioritert område i lang tid, noe som gjenspeiler seg i sentrale styringsdokumenter, sist ved riksadvokatens prioriteringsdirektiv for straffesaksbehandlingen i 2025, jf. rundskriv nr. 1/2025, hvor det fremgår at dette er et område hvor politidistriktene skal styrke sin innsats. Utbytte av straffbare handlinger skal sikres og inndras, og saker med inndragningspotensial skal prioriteres. Føringerne er tatt inn i Sør-Øst politidistrikts

prioriteringsinstruks for 2025, og det fremgår av instruksen at politidistriktet skal utarbeide konkrete tiltak for å oppfylle disse forventningene.

Vårt inntrykk er at politidistriktet både har hatt, og har, fokus på inndragning, samt at det er iverksatt gode tiltak for å styrke dette arbeidet, men at resultatene har uteblitt.

Politidistriktet er imidlertid ikke alene om å levere for svakt på dette området, og derav opprettelse av Inndragningsenheten ved Økokrim og iverksettelse av Inndragningsløftet.

Arbeidet med å levere bedre resultater knyttet til inndragning vil således ha høy prioritet fremover, og som en del av statsadvokatenes fagledelse, herunder resultatoppfølging, ønsker vi å følge dette arbeidet tett.

Vi ønsket derfor i høst, sammen med politidistriktet, å se på hva som er årsaken til at resultatene har uteblitt.

2. Måloppnåelsen 2025

I forbindelse med Inndragningsløftet er det fra 2025 satt opp årlige inndragningsmål per distrikt og særorgan. Det er en ambisjon å øke både sikring av faktiske verdier som kan bli gjenstand for inndragning, og rettskraftig avgjørelser om inndragning av straffbart utbytte.

Målet for politidistriktene i vår region i 2025 er inndragning med totalt 177 millioner, hvorav målet for Sør-Øst politidistrikt er 93 millioner, 42 millioner for Agder politidistrikt og 42 millioner for Innlandet politidistrikt. Måltallet virker foreløpig noe høyt, men med inndragningsløftet og økt satsing mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk, forventes en god økning. Det vises også til at måltallet er lagt inn allerede fra 1. januar 2025, selv om inndragningsløftet med nye spesialetterforskere og jurister først starter i november 2025.

Måloppnåelsen – JUS624 og JUS623 per 22.10.25:

Måltallet omfatter rettskraftig inndragning (JUS624) og erstatning (JUS623).

§ JUS624 - Inndragninger (HIÅ)

§ JUS624 - Distrikt (HIÅ)		§ JUS624 - Nivå 2 (HIÅ)		§ JUS624 - Nivå 3 (HIÅ)				
	Utbytte, §34	Gjenstand, §35	Utvidet, §34a	§67	§68	§69	Totalt	# SUM beløp
204 Sør-Øst politidistrikt				95	1	1 838	1 934	4 171 213
Sum Distrikt				95	1	1 838	1 934	4 171 213

§ JUS623 - Erstatninger (HIÅ)

§ JUS623 - Distrikt (HIÅ)	§ JUS623 - Nivå 2 (HIÅ)	§ JUS623 - Nivå 3 (HIÅ)
	Rettskr erstatning (antall)	Rettskr erstatning (beløp)
204 Sør-Øst politidistrikt	159	16 650 737
Totalt	159	16 650 737

Sammenlagt har politidistriktet per i dag et resultat på noe i underkant av 21 millioner.

Ser vi på tidligere år, hva gjelder inndragning, ser vi stor variasjon. Dette kan i en viss grad skyldes at større saker knyttet til organisert kriminalitet har blitt rettskraftige, og så går det noe tid før man har nye saker av den typen i rettssystemet.

Year ↑	Antall §34 Utbytte	Antall §35 Gjenstand	Antall §34a Utvidet	Antall §67	Antall §68	Antall §69	Sum beløp
2020		13		265	6	898	4 086 838
2021	1	7		92	14	728	11 859 295
2022	7	1		79	3	1 085	5 738 623
2023	3			105	9	1 575	28 170 931
2024				134	3	2 202	18 288 641
2025				97	1	1 999	4 282 463

Politidistriktet har videre opplyst at de har flere saker som er under behandling ved domstolene og hvor dom foreligger i første instans. I disse, ikke rettskraftige, sakene er det idømt inndragning på ca. 33,3 millioner kroner og erstatning med ca. 17,5 millioner, totalt 50,8 millioner. Dersom disse blir rettskraftige i 2025 vil det totale resultatet for distriktet ligge på noe under 72 millioner.

Videre har politidistriktet pekt på 18 saker som befinner seg i fase etterforskning, hvor det foreligger et stort inndragningspotensial og/eller et potensial for å få pådømt betydelige erstatningskrav til fordel for de fornærmede.

Politidistriktet har per i dag hefte/beslag i verdier for nærmere 38 millioner kroner.

Politidistriktet opplyser også om at betydelige beløp tilbakeføres på annet vis enn gjennom inndragning og erstatning. Det vises blant annet til bedragerisaker der bankene stanser transaksjoner på konti til helere eller hvitvaskere, og tilbakefører disse til fornærmede. Et annet eksempel er kostbare biler som blir stanset/gjenfunnet og tilbakelevert eier eller forsikringsselskap.

Videre har politidistriktet gode rutiner for å sjekke om mistenkte har uoppgjorte krav fra Staten, før et pengebeslag, som ikke kan inndras med hjemler i straffeloven, blir utlevert.

Statsadvokatene ønsker å bemerke at slik situasjonen er i dag, omfatter måltallet på 93 millioner kroner rettskraftig inndragning (JUS624) og erstatning (JUS623). Inndratte gjenstander, som er kriminelt utbytte, er utenfor måltallet, såfremt verdien av disse ikke skal gå til dekning til det rettskraftige inndratte beløpet. Etter embetets syn bør disse gjenstandene også bli en del av måltallet. Før det kan skje må det imidlertid gjøres et arbeid nasjonalt for hvordan verdien av beslag skal føres og hvordan verdsettelsen av disse skal gjøres.

3. Gjennomgang av saker med et stort inndragningspotensial, og saker der det er tatt hefte eller beslag i større verdier

3.1 Saksutvalget

Embetet fikk i forkant av inspeksjonen oversendt 29 saker med stort inndragningspotensiale som ikke er en del av PSV sine nøkkeltall for 2025 per i dag da inndragning ikke er rettskraftig. Av de 29 sakene er 18 fortsatt under etterforskning, mens det i 11 foreligger ikke rettskraftig dom. Bakgrunnen for oversendelsen var for å illustrere at politiet er i en positiv utvikling som kan realisere seg etter hvert.

Fordi sakene som ble oversendt var valgt fordi politiet har avdekket høyt inndragningspotensiale, gir saksgjennomgangen av disse sakene lite innblikk i hva som er status hva gjelder avdekking av inndragningspotensialet i politidistriktet som helhet. Det er imidlertid lite tvilsomt at de oversendte sakene vil være helt sentrale for å nå målet på 93 millioner kroner i inndragning.

3.2 Funn

I sakene som ble oversendt ser vi en positiv utvikling knyttet til inndragning. Dette synes å skyldes både økt fokus og kompetanseheving på området. Hva gjelder saker om organisert kriminalitet vises det til at Spesiell etterforskning (SE) har rekruttert en etterforsker med særlig kompetanse innenfor økonomisk kriminalitet. I tillegg har en av Øko-/miljøavsnittets spesialetterforskere (revisor) blitt øremerket til å arbeide med SE sine saker, samt har kontor plass sammen med SE. Effekten av dette er tydelig i de nyere sakene.

Seksjonene som arbeider med alvorlig økonomisk kriminalitet og organisert kriminalitet vil være helt sentrale for at måltallet nås. Selv om kompetansenivået i disse seksjonene generelt er høyt er det viktig at også de tilbys kompetansehevende tiltak som er tilpasset deres nivå. Det er derfor positivt at det har blitt tilbudt kurs i regi av Økokrim, som var særlig relevant for denne gruppen.

Vi ser også en positiv utvikling hva gjelder sikring av verdier. Etterforskning for å avdekke kriminelt utbytte, som er i behold, må prioriteres, slik at ikke pådømte høye inndragningskrav blir uten reelt innhold. Det er en kjensgjerning at utbytte fra kriminelle miljøer ofte havner utenfor Norge. Ved den begrensede saksgjennomgangen ser vi flere tilfeller av internasjonale etterforskningsskritt knyttet til inndragning og sikring som er bra.

Vi har imidlertid en bekymring knyttet til inndragning i GDE saker, og såkalte "spinoff saker" til større etterforskninger. Basert på en gjennomgang av et begrenset antall saker synes det å være varierende resultater hva gjelder inndragning innenfor disse to gruppene. Av de oversendte sakene med høyt inndragningspotensiale var få etterforsket på GDE. Dette kan tyde på at det fortsatt er mye urealisert potensiale hva gjelder inndragning i saker på GDE. I politiets videre arbeid bør derfor disse to gruppene saker ha et særlig fokus.

4. Politidistriktets implementering og organisering av rollene som inndragningsjurist og inndragningsspesialist

Sør-Øst politidistrikt har opprettet to spesialiststillinger på inndragning; en inndragningsspesialist etterforskning og en inndragningsjurist påtale. Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for begge rollene.

Inndragningsspesialist:

Den nasjonale plan for rollen som inndragningsspesialist er fra april 2021, mens tilsvarende nasjonal retningslinje for inndragningsjurister er fra juni 2025. Under inspeksjonen var det enighet om at den førstnevnte bør revideres og innrettes mer som planen for juristen, særlig med tanke på rollens rammer og oppgaver, felles virksomhet med inndragningsjuristen og måloppnåelse.

Inndragningsspesialisten i Sør-Øst politidistrikt er Lisbeth Frenvik. Hun fikk stillingen i 2021 og har bred erfaring fra politiet. Hun er organisatorisk plassert i Seksjon for økonomi og miljøkriminalitet, og hun har en fristilt rolle uten egen portefølje.

Inndragningsspesialisten gir råd og veiledning om inndragning, hefte og sikring av inndratte verdier til hele distriktet i straffesaker, oftest etter henvendelser, men hun prøver også å holde seg orientert om distriktets saker hvor det foreligger inndragningspotensiale ved gjennomgang av saksregistreringer m.m. og kontakter de saksansvarlige med tilbud om bistand. Inndragningsspesialisten har også særlig kunnskap i forhold til inndrivning av inndratte verdier ved jevnlig kontakt med eksterne samarbeidspartnere.

Av ovennevnte plan fremgår at inndragningsspesialisten først og fremst skal benyttes innen etterforskning av volumkriminalitet, men også bidra innenfor tyngre profittmotivert kriminalitet. Etter det opplyste dreier mesteparten av hennes arbeidsoppgaver seg nå om bistand og råd i saker som gjelder økonomisk kriminalitet og i saker som gjelder narkotika- og organisert kriminalitet, noe som ofte skyldes etterforskningskapasiteten ved de øvrige seksjonene i distriktet.

Inndragningsspesialisten har holdt foredrag, hatt møter med distriktets etterforskere og jurister i enkeltsak og mer generelt, alt for å øke oppmerksomheten og kompetansen hos disse med tanke på inndragning, og nå etter hvert sammen med inndragningsjuristen som gradvis fristilles fra sitt arbeid og portefølje ved Økoseksjonen.

Inndragningsspesialisten deltar årlig på fagforvalter, Økokrims, fellessamlinger.

Under inspeksjonen ble det reist spørsmål om inndragningsspesialistens organisatoriske plassering hos Økoseksjonen, kunne utgjøre en terskel for henvendelser fra distriktets øvrige seksjoner. I den nasjonale planen fremgår at rollen anbefales innplassert i distriktets felles etterforskningsenhet, noe som etter statsadvokatenes oppfatning tydeliggjør rollen som felles ressurs for hele distriktet og forankrer rollen tydeligere i distriktets ledelse sammen med andre spesialiststillinger i politiet.

Inndragningsjurist

Inndragningsjuristen i Sør-Øst politidistrikt er politiadvokat Eli-Christine Paulsen. Hun ble tilsatt i 20% stilling som inndragningsjurist på nyåret 2024, som i hovedsak dekket deltakelse i Faggruppen for inndragning av utbytte. På dette tidspunkt var hun ansatt i 100% stilling som politiadvokat ved ØMI med full portefølje, og det var meningen at hun skulle gå inn i 100% stilling som fristilt inndragningsjurist våren 2025. Imidlertid har hun deltatt i jour og trukket nye saker frem til utgangen av sommeren 2025. Hun ble da tatt ut av jour, men har inntil videre måttet beholde og avvikle sin portefølje. Dette er påpekt som klar risikofaktor under pkt. 5 i retningslinjen. Vi oppfatter at ledelsen er innforstått med dette, og at det jobbes aktivt med å overføre en del av hennes saker til andre.

Som følge av at inndragningsjuristen hittil ikke har vært fristilt fra ordinært saksarbeid og portefølje, men tvert imot hatt tilnærmet full saksportefølje, er det begrenset i hvilken grad hun har kunnet fylle sin rolle som inndragningsjurist, slik forventningene til og intensjonen med denne fremgår i den nasjonale retningslinjen. Når hun nå forhåpentligvis gradvis og til slutt helt blir fristilt for vanlig saksportefølje, og kan bruke sin kapasitet fullt ut på arbeidet som inndragningsjurist, er hennes intensjon å videreutvikle samarbeidet med inndragningsspesialisten, slik at de sammen kan finne mekanismer for å identifisere og bidra inn mot saker med stort inndragningspotensial, og i fellesskap bidra til kompetanseoppbygging blant etterforskerne og påtalejuristene.

For egen kompetansebygging ser hun også viktigheten av å delta aktivt under etterforskningen i forhold til inndragning i konkrete saker i nødvendig utstrekning, men da i tråd med retningslinjens punkt 4.1.3.

I forhold til fagutvikling har inndragningsjuristen holdt kurs på Teams for GDE jurister hvor tema var grunnleggende inndragningsregler samt hva en påtalejurist må tenke på ved innkomst av saker med tanke på inndragningspotensial. Hun har også på ulikt vis "reklamert" for egen stilling både gjennom personlig oppmøte på ulike politistasjoner og gjennom innlegg på Kilden. I tillegg har hun etter invitasjon, og sammen med inndragningsspesialisten, holdt et inndragningskurs for GDE jurister i enhet Sør med en mer praktisk tilnærming til det å tenke inndragning. Dette har generert flere henvendelser i ettertid. Inndragningsjurist og -spesialist har i fellesskap også arrangert et inndragningskurs i regi av Økokrim i år. Kurset ble avholdt på Teams.

Stillingen som inndragningsjurist er organisatorisk plassert i Påtaleseksjon for økonomi, miljø og inndragning. Dette er en organisatorisk plassering som etter statsadvokatenes syn er uheldig, i likhet med det som gjelder for inndragningsspesialisten, og ikke i samsvar med anbefalingene i den nasjonale retningslinjen, jf. under pkt. 5 i denne. Under tilsynet oppfattet vi at både inndragningsjurist, -spesialist og ledelsen var enige om at den organisatoriske plasseringen av stillingene av flere grunner var uheldig, og at det vil være naturlig at disse

plasseres organisatorisk der de øvrige "spesialiststillinger" som har et distriktsovergripende ansvar, er plassert. Dette er også etter statsadvokatenes oppfatning rett plassering av disse to stillingene, og bør etter vår oppfatning iverksettes så snart som mulig.

Når det gjelder oppfølging av inndragningsjuristen fra fagforvalter (Økokrim), opplyste Paulsen at det hittil ikke eksisterer noe eget tilbud om oppfølging av/for inndragningsjuristene, slik det er forutsatt i retningslinjens pkt. 4.3. Dette er et stort savn. Inndragningsjuristene er nå blitt innbudt til / inkludert i de årlige samlingene for inndragningsspesialistene. Det er prisverdig og naturlig at inndragningsjuristene inkluderes der, men dette ivaretar ikke nødvendigvis behovet for oppfølging og opplæring i forhold til de spesielle områder/problemstillinger som skal og må håndteres av inndragningsjuristene. Statsadvokatene anbefaler at denne problemstillingen følges opp av inndragningsjuristens leder opp mot Økokrim, for nødvendig avklaring av hvilke tilbud som vil bli tilbudt til inndragningsjuristen derfra. Vi antar at dette også kan være et tema på prioriteringsmøte i forbindelse med Inndragningsløftet berammet i januar 2026.

5. Politidistriktets øvrige tiltak og arbeid med inndragning

Inndragningsjurist og -spesialist var opptatt av å videreutvikle et godt og nært samarbeid innenfor deres felles ansvarsområde. Dette har vært noe problematisk å få i system så lenge inndragningsjuristen ikke har vært fristilt, men de ser lyst på mulighetene når slik fristilling forhåpentligvis er en realitet i nær fremtid.

En stor utfordring det jobbes med, er hvordan inndragningsspesialist og -jurist på en enkel måte skal kunne identifisere saker med inndragningspotensiale. For mange sakskategorier gir dette seg selv, mens i andre saker er det vanskelig å "fange" dette for andre enn de som konkret jobber i sakene. Det siste vil være tilfelle for en stor mengde av de sakene som behandles på GDE. Selv om GDE-sakene normalt sett ikke kan forventes å produsere de store verdiinndragningene, inneholder denne andelen av straffesakene et stort volummessig potensial for inndragning. Det er pr. nå svært begrenset mulighet for identifisering av aktuelle saker ved enkle/ rutinemessige søk. Både inndragningsspesialist og -jurist har fokus på dette, og ønsker å fortsette arbeidet med å finne enkle og effektive metoder for å identifisere aktuelle saker med inndragningspotensiale.

Flere etterforskere i distriktet har gjennomført PHS-studiet "Inndragning og pengespor". Inndragning har også vært tema på fagparole og i OÅO, samt at det i løpet av 2025 vil bli arrangert et ett timers kurs for alle etterforskere og PEL'er om inndragning. Politidistriktet har også nedfelt i lokal rutine for teamarbeid at det ved gjennomgang av innkomne saker blant annet særlig må ses hen til hvorvidt inndragning kan være aktuelt i den enkelte sak, og at dette også skal kommenteres ved oversendelse av ferdig etterforsket sak til påtale.

6. Inndragningsløftet og samarbeid med Økokrim

I forbindelse med Inndragningsløftet skal det ansettes 24 nasjonale spesialletterforskere i Økokrim. 6 av disse skal plasseres i Sør-Øst politidistrikt, og dekke Agder politidistrikt og Innlandet politidistrikt i tillegg. Dette tilsvarer den regionen som det nye statsadvokatembetet

skal dekke, jf. regionsreformen i den høyere påtalemyndighet. Hoveddelen av spesialetterforskerne sin arbeidstid skal medgå til arbeid på prioriterte straffesaker. Med dette menes straffesaker som prioriteres særlig basert på sitt potensiale for inndragning og/eller erstatning, der det i tillegg vil bli tatt hensyn til at straffesaker fra samtlige distrikt ønskes representert. Økokrims ressurser er ment å være en ekstra ressurstilførsel i de aktuelle straffesakene, i tillegg til politidistriktets egne ressurser. Formålet er å bidra til å styrke politidistriktets måloppnåelse for arbeidet med sikring av verdier og inndragning.

Det skal videre ansettes 6 politiadvokater som skal ligge under Økokrims avdeling med ansvar for innføring av inndragningsløftet ut mot politidistriktene. Politiadvokatene skal i hovedsak arbeide med påtalebistand mot politidistriktene i straffesaker hvor det er vesentlig inndragningspotensiale.

Økokrim vil avholde et prioriteringsmøte med regionen 21. januar 2026, for å diskutere hvilke straffesaker i politidistriktene som er aktuelle å prioritere når det gjelder bistand av spesialetterforskere og/eller påtalejurister for første halvår 2026. Politidistriktet skal i forkant av møtet spille inn inntil fire egne straffesaker som vurderes mest aktuelle.

7. Statsadvokatenes rolle

Det var enighet om følgende fagutviklingstiltak:

- Statsadvokatene skal ha 2 årlige møter med inndragningsspesialist og inndragningsjurist.
- Det skal i 2026 gjennomføres en fagdag for politiets jurister med inndragning som tema. Statsadvokatene, inndragningsspesialist og inndragningsjurist har ansvar for gjennomføringen.
- Inndragningsspesialist og inndragningsjurist lager forslag til kompetansehevende tiltak for domstolene, særlig knyttet til hefte. Statsadvokatene kvalitetssikrer tiltaket og vil foreslå tiltaket for en av domstolene i Sør-Øst.
- Etter sammenslåing vil Sør statsadvokatembete bidra til regionsamarbeid også for politidistriktene knyttet til inndragning.

8. Oppsummering

Etter statsadvokatenes syn arbeides det godt og målrettet for å levere gode resultater i tråd med forventningene innenfor området inndragning og erstatning. Vi ser en svært positiv utvikling, og de grep som er tatt i politidistriktet synes nå å virke godt.

Politidistriktet leverer gode resultater opp mot måloppnåelsen. Det vises her til at politidistriktet, dersom samtlige saker som er i rettsapparatet blir rettskraftig i 2025, har et resultat som ligger godt opp mot målet på 93 millioner.

Basert på de oversendte 29 sakene som fortsatt er under etterforskning eller ikke er rettskraftig, er det klart at det først og fremst er seksjon for Øko-/miljøavsnittet og Spesiell etterforskning som er mest sentral for å nå måltallet. Det er gjort gode tiltak på særlig Spesiell etterforskning som har gitt resultater i nyere saker. Det er også klart at det er her sakene med det største inndragningspotensialet ligger, og det vil være helt riktig av politidistriktet å bruke ressursene på disse sakene.

Likevel peker statsadvokatene på at det fremover er viktig at det arbeides med saker med stort inndragningspotensiale som ikke trekkes av nevnte seksjoner. Både knyttet til identifisering av dem og realiseringen av deres inndragningspotensiale.

Vi ønsker lykke til med det videre arbeidet, og ser frem til et godt samarbeid for å nå felles mål.

Anne M Katteland

Embetsleder

Kopi: Kjell Johan Abrahamsen

Riksadvokaten

Politidirektoratet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur